

Dnro: KONCERN 298/2016

VALT 4 § PÄÄTÖS PALVELUSETELIEN KÄYTTÖÖNOTOSTA

Kh 25.10.2016 § 130

VALMISTELU (kunnanjohtaja Anneli Pahta)

Monet kunnat ovat ottaneet käyttöön palvelusetelit lisätäkseen asukkaidensa mahdollisuuksia vaikuttaa palveluntarjoajan valintaan. Kemiönsaaren kunnassa on syksyn aikana käyty keskustelua palvelusetelien käyttöönotosta.

Kunta päättää, mitä järjestämistapaa tai tapoja käytetään kyseisessä kunnassa. Jotta eri järjestämismahdollisuuksia voidaan arvioida, kunnan on päätöksenteon pohjaksi tarpeen selvittää muun muassa oman toiminnan kustannukset ao. palveluissa, asiakasmaksujen määräytymisperusteet ja maksutulojen osuus nykyisistä kustannuksista sekä palvelusetelillä järjestettävän palvelun kustannukset kunnalle ja asiakkaalle.

Lisäksi kunta hyväksyy palvelusetelin toimintaperiaatteet kunnassa, kuten mihin palveluihin palveluseteliä käytetään, mikä on palvelusetelin arvo, missä laajuudessa ja mistä lukien palveluseteli otetaan käyttöön.

Kunta hyväksyy ne yksityiset palvelujen tuottajat, joiden palvelujen maksamiseen asiakas voi käyttää kunnan myöntämää palveluseteliä.

Koska palvelusetelien käyttöönotto edellyttää laajaa esivalmistelua, olisi tärkeää ennen tämän työn aloittamista tietää, että palvelusetelien käyttöönottoon löytyy poliittista tahtoa. Esimerkiksi Porvoon kaupungin päivähoitossa on käytössä palveluseteli, jonka käyttöön voi tutustua osoitteessa <http://www.porvoo.fi/paivakotihoidon-palveluseteli>.

EHDOTUS (kunnanjohtaja)

Kunnanhallitus antaa virkamiehille tehtäväksi valmistella palvelusetelien käyttöönottoa.

ASIAN KÄSITTELY

Kim Viljanen ehdotti Veijo Lücken kannattamana sanan "pikaisesti" lisäämistä.

PÄÄTÖS

Kunnanhallitus antaa virkamiehille tehtäväksi valmistella pikaisesti palvelusetelien käyttöönottoa. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

PTL 2.2.2017 § 7

VALMISTELU (peruspalveluosaston hallintopäällikkö Karin Simola)

Palvelusetelien käyttöönotolla pyritään lisäämään asiakkaan ja potilaan valinnan mahdollisuuksia, parantamaan palvelujen saatavuutta ja edistämään sosiaali- ja terveystoimen sekä elinkeinotoimen ja yksityisten palvelujen tuottajien yhteistyötä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) säätelee palvelusetelin käyttöä.

Kunnanhallitus on antanut virkamiehille tehtäväksi valmistella pikaisesti palvelusetelien käyttöönottoa ja kunnanvaltuusto on kuluvaan talousarviovuoden yhdeksi painopistealueeksi valinnut palvelusetelien käyttöönoton selvittämistä ja valmistelua syksyn 2016 aikana. Tavoitteena on ottaa käyttöön palvelusetelit 1–2 toimialueella keväällä 2017.

Valtuuston hyväksymässä talousarviokirjassa (Talousarvio 2017/Taloussuunnitelma 2017–2019) todetaan, että palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia palveluja, esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluja ja varhaiskasvatuksen palveluja. Kunta osoittaa talousarviossa ja -suunnitelmassa voimavarat palvelusetelillä järjestettäviin palveluihin. Lisäksi kunta hyväksyy palvelusetelin toimintaperiaatteet kunnassa kuten,

1. mihin palveluihin palveluseteliä käytetään,
2. mikä on palvelusetelin arvo,
3. missä laajuudessa ja
4. mistä lukien palveluseteli otetaan käyttöön.

1. Mihin palveluihin palveluseteliä käytetään

Palveluseteli on yksi useasta palvelujen toteuttamisvaihtoehdosta kunnassa ja se on asiakkaalle valinnainen. Asiakkaalla ei ole ehdotonta tai subjektiivista oikeutta vaatia palveluseteliä. Asiakkaalla on aina mahdollisuus kieltäytyä tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunta järjestää asiakkaan tarvitsemat palvelut toisella tavalla. Palveluseteli soveltuu parhaiten asiakkaille, jotka kykenevät tekemään palveluvalintoja tai saavat omaisiltaan apua palveluvalinnoissa. Palveluseteli ei sovellu kiireelliseen eikä tahdosta riippumattomaan hoitoon. Peruspalveluosaston palveluiden osalta, peruspalvelulautakunnan pitää ottaa kantaa siihen, mitä palveluita voisi tarjota palvelusetelillä.

Palvelusetelin käyttäjällä on muista palvelun järjestämistavoista poiketen oikeus valita haluamansa palveluntuottaja. Asiakas valitsee palvelujen tuottajan kunnan hyväksymistä palveluntuottajista ja toimii aktiivisena sopimusneuvottelijana. Kunta tarjoaa asiakkaalle neuvontaa ja palveluohjausta. Palvelusetelillä ostettaviin palveluihin sovelletaan kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännöksiä.

Palvelusetelillä tarjottavat palvelut perustuvat aina asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin pohjalta tehtyyn hoito- ja palvelusuunnitelmaan, jossa määritellään asiakkaan hoidon tarve. Asiakas, jolla virkamiespäätöksellä on arvioitu olevan tarve palveluille, voi käyttää palvelusetelitä tiettyjen palveluiden ostamiseksi yksityiseltä, hyväksytyltä, palveluntuottajalta. Palveluseteli korvaa tietyt ennalta määritellyt palvelukustannukset, ja lisäksi asiakas voi hankkia lisäpalveluita palveluntuottajalta. Palvelusetelin käytöstä tehdään viranhaltijan päätös kalenterivuositain tai tarpeen mukaan lyhemmäksi ajaksi. Palveluseteli lähetetään asiakkaalle. Asiakas saa myös listan kunnan hyväksymistä palveluntuottajista.

2. Mikä on palvelusetelin arvo

Peruspalvelulautakunnan pitää peruspalveluosaston palveluiden osalta vahvistaa ne periaatteet, joiden mukaan palvelusetelien arvo määritellään. Yksittäisten asiakkaiden palvelusetelien arvo päätetään asiakkaan hoidon tarpeen ja/tai hänen tulotason perusteella. Asiakkaan itse valitessa palveluntuottajaa hän voi osittain itse vaikuttaa siihen, minkä suuruiseksi omavastuuosuus jää. Omavastuuosuus on palvelusetelin arvon ja palvelun hinnan erotus.

Palvelusetelin käyttäjänä asiakas tekee sopimuksen palveluntuottajan kanssa hoidon järjestämisestä ja asiakkaan omavastuuosuuden perimisestä. Kunta ei ole sopimuksen osapuoli. Kunta maksaa palvelusetelin arvon palveluntuottajalle laskituksen perusteella. Kunta ei peri palvelusta asiakasmaksua, vaan asiakas maksaa palveluntuottajalle palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon välisen erotuksen eli omavastuuosuuden.

3. Missä laajuudessa

Peruspalveluosaston osalta on perusteltua toteuttaa Kemiönsaaren kunnan ikäpoliittista ohjelmaa, eli Suunnitelmaa ikääntyneen väestön tukemiseksi 2014–2017. Ohjelman mukaan palveluseleillä tuotettuja palveluita tuodaan osaksi vanhustenhuoltoa, tarkemmin sanottuna kotihoitoon ja tehostettuun palveluasumiseen.

Vanhustenhuollon palveluseteli kotihoidossa olisi tarkoitettu samansisältöiseen ja saman laajuiseen kotihoitoon kuin kunnallinen kotihoito: lyhytaikaiseen kotihoitoon sekä jatkuvaan ja säännölliseen kotihoitoon. Kotihoidon esimiehet tekevät palvelutarpeen arvioinnin ja yhdessä asiakkaan kanssa laaditaan palvelu- ja hoitosuunnitelma jossa määritellään palvelun sisältö ja palveluun tarvittava viikoittainen käyntimäärä. Kunnallisen kotihoidon vaihtoehtona asiakkaalle tarjotaan myös palvelusetelivaihtoehtoa.

Lähtökohtana palvelusetelin käytölle **ikäihmisten tehostetussa palveluasumisessa** olisi, että asiakas täyttää tehostettuun palveluasumiseen vaadittavat palvelutarpeen kriteerit. Kriteerit täyttävällä asiakkaalla on mahdollisuus verrata kustannuksia nykyisessä mallissa ja palvelusetelimallissa ja asiakas päättää itse ottaako hän käyttöön palvelusetelin. Tehostetun asumispalvelun palveluseteli myönnetään hoito- ja hoivapalveluun. Asiakas vastaa itse lääke- ja asumiskuluistaan kuten yleensäkin tehostetussa palveluasumisessa.

Palvelujen laajuus määritellään tarkemmin sääntökirjassa.

4. Mistä lukien palveluseteli otetaan käyttöön

Peruspalveluosaston osalta pitäisi olla mahdollista ottaa palvelusetelit käyttöön vielä kevään 2017 aikana, edellyttäen että valmistelut jatkuvat suunnitellusti ja että tarvittavat päätökset voidaan tehdä riipeästi mm. palveluseleiden arvomääritysten ja sääntökirjan osalta.

EHDOTUS (peruspalvelujohtaja Maria Wallin)

Peruspalvelulautakunta kirjaa kokouksessa tiedoksi vanhustenhuollon päällikön esityksen koston oman toiminnan kustannuksia ao. palveluissa, asiakasmaksujen määräytymisperusteita ja maksutulojen osuutta nykyisistä kustannuksista sekä palvelusetelillä järjestettävän palvelun kustannuksia kunnalle ja asiakkaalle. Peruspalvelulautakunnan tiedoksi annetaan kokouksessa myös alustava versio vanhustenhuollon palveluseleiden sääntökirjasta ja alustava arvonmääritysehdotus.

Peruspalvelulautakunta ehdottaa kunnanhallitukselle ja lopuksi kunnanvaltuustolle että hyväksytään palveluseleiden käyttöönoton seuraavien palveluiden osalta:

- Tilapäinen kotihoito
- Säännöllinen ja jatkuva kotihoito
- Ikäihmisten tehostettu palveluasuminen

Peruspalveluosaston virkamiehille annetaan tehtäväksi jatkaa palveluseleiden käyttöönoton valmisteluja poliittisen prosessin aikana, siis rinnakkaisesti kunnanhallituksen ja -valtuuston asiakkaitten kanssa. Valmistelutyöhön kuuluu:

- vanhustenhuollon palveluseleiden sääntökirjaehdotuksen laatiminen,
- vanhustenhuollon palveluseleiden arvonmääritysehdotuksen laatiminen ja
- sellaisen aikataulun laatiminen, jolla sähköiset palvelusetelit voisi ottaa käyttöön.

PÄÄTÖS

Ingmar Forne ja Peter Fihlman poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Hyväksyttiin.

Kh 28.2.2017 § 35 ~ käänös

EHDOTUS (kunnanjohtaja)

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle palveluseleiden käyttöönoton hyväksymistä seuraavien palvelujen osalta:

- Tilapäinen kotihoito
- Säännöllinen ja jatkuva kotihoito
- Ikäihmisten tehostettu palveluasuminen
- Ryhmäperhepäivähoito

Peruspalveluosaston ja sivistysosaston virkamiehille annetaan tehtäväksi jatkaa palveluseleiden käyttöönoton valmisteluja poliittisen prosessin aikana, siis rinnakkaisesti kunnanhallituksen ja -valtuuston asiakäsittelyn kanssa. Valmistelutyöhön kuuluu:

- palveluseleiden sääntökirjaehdotuksen laatiminen,
- palveluseleiden arvonmääritysehdotuksen laatiminen ja
- sellaisen aikataulun laatiminen, jolla sähköiset palvelusetelit voitaisiin ottaa käyttöön.

ASIAN KÄSITTELY

Hanna Backman ehdotti Kim Viljasen kannattamana lisäystä, että vanhustenhuollon palveluseteli otetaan käyttöön huhtikuussa 2017 ja päivähoiton palveluseteli elokuussa 2017. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

PÄÄTÖS

Kunnanhallitus päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti seuraavalla lisäyksellä:

Vanhustenhuollon palveluseteli otetaan käyttöön huhtikuussa 2017 ja päivähoiton palveluseteli elokuussa 2017.

Valt. 13.3.2017 § 4 ~ käänös

ASIAN KÄSITTELY

SDP:n valtuustoryhmä / Ingmar Forne ehdotti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

”Valmistelussa kunnanjohtaja kirjoittaa seuraavasti:

Kunta päättää, mitä järjestämistapaa tai tapoja käytetään kyseisessä kunnassa. Jotta eri järjestämisvaihtoehtoja voidaan arvioida, kunnan on päätöksenteon pohjaksi tarpeen selvittää muun muassa oman toiminnan kustannukset ao. palveluissa, asiakasmaksujen määräytymisperusteet ja maksutulojen osuus nykyisistä kustannuksista sekä palvelusetelillä järjestettävän palvelun kustannukset kunnalle ja asiakkaalle.

Vai niin. Valmistelussa ei kuitenkaan ole minkäänlaista selvitystä siitä, miten palvelusetelien käyttöönotto vaikuttaa kunnan tuloihin ja menoihin. Valtuuston on siis tehtävä asiasta päätös tietämättä oikeastaan kunnolla, mistä se päättää.

Valmistelusta puuttuu kunnollinen, perusteellinen ja läpikotainen vaikutusten arviointi siitä, mitä palvelusetelien käyttöönotto merkitsisi. Palvelusetelien käyttöönotto näyttäisi tulevan jopa aiempaa kalliimmaksi, ja jos palvelusetelit tulevat kalliimmaksi kunnalle, ne tulevat sote-uudistuksen jälkeen kalliimmaksi myös maakunnalle.

Käyttöönoton aikataulu on nyt täysin kohtuuton.

Ennen kuin esitän lisäperusteluja, ehdotan sosiaalidemokraattisen ryhmän puolesta asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi.”

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty ryhmäehdotus ja ehdotti seuraavaa äänestysjärjestystä:

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestys toimitetaan nimenhuudon mukaan niin, että käsittelyn jatkamista kannattavat äänestävät JAA ja SDP-ryhmän palauttamisehdotusta kannattavat äänestävät EI.

Jatkokäsittely sai kaksikymmentäkaksi (22) ääntä, SDP-ryhmän palauttamisehdotus sai viisi (5) ääntä.

Liite Äänestyspöytäkirja 4/1

PÄÄTÖS

Valtuusto päätti kunnanhallituksen esityksen mukaisesti.

Ingmar Forne ilmoitti eriävän mielipiteensä pöytäkirjaan.
